

Sygn. akt III U 540/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant sekr. sądowy Jadwiga Goraś

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 13 lipca 2016 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. G. prawo do emerytury, począwszy od dnia 1 lipca 2016r.

Sygn. akt III U 540/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 sierpnia 2016 r.

Decyzją z dnia 13 lipca 2016 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. G. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji powołano ogólnie przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania emerytury, bowiem do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie dowodów dołączonych do wniosku przyjął za udowodnione okresy składkowe, nieskładkowe oraz uzupełniające-rola łącznie w wymiarze 25 lat, w tym staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 9 lat, 2 miesięcy i 22 dni.

Wnioskodawca J. G. w dniu 2 sierpnia 2016 r. złożył odwołanie od powyższej decyzji.

Wskazał, iż Zakład, w którym pracował tj. Spółdzielnia Kółek Rolniczych (...) uległ likwidacji. Podał nadto, że pracę na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t. w okresie od 2 lutego 1978 r. do dnia 9 grudnia 1990 r. mogą potwierdzić świadkowie M. S. (1) oraz M. S. (2).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, że przyczyną odmowy przyznania emerytury jest niespełnienie warunku posiadania co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 1999 r. Organ podał, iż wnioskodawca udowodnił jedynie 9 lat, 2 miesiące i 22 dni pracy w szczególnych warunkach tj. od dnia 1 października 1974 r. do dnia 26 stycznia 1976 r. i od dnia 10 grudnia 1990 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. Podał ponadto, iż wnioskodawca jest członkiem OFE i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku na rzecz budżetu państwa.

Zakład wyjaśnił, że uwzględniono wnioskodawcy jako pracę w szczególnych warunkach wszystkie okresy, na które przedłożono odpowiednie dokumenty tj. świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy podał, że ubezpieczony domaga się uwzględnienia jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w P. w okresie od dnia 2 lutego 1978 r. do dnia 15 grudnia 1990 r. tj. 12 lat, 10 miesięcy i 12 dni. Wnioskodawca posiada na ww. okres jedynie zwykle świadectwo pracy wystawione w dniu 15 grudnia 1990 r., z którego wynika, że zajmował stanowiska: elektromontera, kierowcy samochodowego i kierowcy zaopatrzeniowca. Żadne z tych stanowisk nie jest stanowiskiem zaliczanym do prac w szczególnych warunkach. Ponadto ze świadectwa, a także z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 16 grudnia 2002 r. wystawionego przez następcę prawnego (...) Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w P. wynika, że wnioskodawca od 1981 r. miał wypłacany ekwiwalent za działkę, co sugeruje, że mógł być w tym okresie członkiem spółdzielni. Tymczasem staż pracy w szczególnych warunkach może być uwzględniony do uprawnień do wcześniejszej emerytury pod warunkiem, że była to praca wykonywana w ramach stosunku pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. G., urodzony (...),
z zawodu elektromonter, od 15 października 2013 r. uprawniony jest do świadczenia przedemerytalnego.

W 1 lipca 2016 r. złożył w organie rentowym wniosek o ustalenie prawa do emerytury z uwzględnieniem okresów pracy w warunkach szczególnych oświadczając w nim jednocześnie, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku na dochody budżetu państwa.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym wynoszącym 25 lat, na dowód czego w aktach organu rentowego zalega dokumentacja w postaci m.in. świadectw pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych do pracy w warunkach szczególnych zaliczył okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych od dnia 1 października 1974 r. do dnia 26 stycznia 1976 r. oraz w Poczcie Polskiej S.A. na stanowisku doręczyciela/listonosza od dnia 10 grudnia 1990 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., tj. łącznie 9 lat, 2 miesiące i 22 dni. Nie uwzględniono natomiast do stażu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni Kółek Rolniczych od dnia 2 lutego 1978 r. do dnia 15 grudnia 1990 r. Zdaniem organu rentowego żadne ze stanowisk wymienionych w świadectwie pracy tj. elektromonter, kierowca samochodowy oraz kierowca zaopatrzeniowiec, nie jest zaliczane do prac w szczególnych warunkach.

Dowód – dokumentacja w aktach organu rentowego.

Sąd ustalił, że wnioskodawca J. G. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...) w okresie od 2 lutego 1978 r. do 15 grudnia 1990 r. Początkowo pracował na stanowisku elektromontera. Następnie od 9 maja 1978 r. powierzono mu obowiązki kierowcy samochodowego. Wnioskodawca miał do dyspozycji samochód ciężarowy marki S.-wywrotka, którym przewoził m.in. materiały budowlane, żwir kamienie, tarcicę. Następnie przydzielono mu samochód ciężarowy marki S.- skrzyniowy, którym przewoził głównie deski.

Powyższe czynności wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Kolejno z dniem 1 stycznia 1989 r. powierzono ubezpieczonemu czynności zaopatrzeniowca i przydzielono mu samochód marki Ż..

Dowód :

- akta osobowe z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...),

- zeznania świadków: M. S. (1), k. 19,

M. S. (2), k. 19,

- przesłuchanie wnioskodawcy J. G., k. 19.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego na etapie wydawania zaskarżonej decyzji, a także dokumentów przedłożonych dopiero w trakcie postępowania sądowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a nadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków M. S. (1) i M. S. (2) jako spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Zeznania te potwierdzają, iż wnioskodawca w okresie od 9 maja 1978 r. do 31 grudnia 1988 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Świadczenie pracowali wraz z wnioskodawcą w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...) na przestrzeni spornego okresu, dlatego posiadali wiedzę na temat charakteru zatrudnienia wnioskodawcy oraz warunków pracy. Zeznania świadków korespondowały ze sobą i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy wnioskodawcy.

Sąd za wiarygodne źródło ustaleń faktycznych uznał również dowód z przesłuchania wnioskodawcy. Zeznania te precyzują m.in. przedłożone świadectwo pracy poprzez uściślenie, jakiego rodzaju prace i na jakim stanowisku wykonywał wnioskodawca w okresie będącym przedmiotem badania, pozostając w zgodności z treścią zeznań świadków.

Natomiast ustalenia w zakresie dat zatrudnienia Sąd ustalał na podstawie dokumentacji, mając na uwadze znaczny wpływ czasu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. G. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca J. G. w dniu 18 czerwca 2016 r. ukończył 60 lat, osiągnął wymagany staż ogólny wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn oraz był członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku na dochody budżetu państwa.

Ponadto organ rentowy uwzględnił zatrudnienie wnioskodawcy w warunkach szczególnych łącznie w wymiarze 9 lat, 2 miesiące i 22 dni. Istotą sporu w niniejszej sprawie była zatem kwestia ustalenia, czy wnioskodawca J. G. był zatrudniony co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało ponad wszelką wątpliwość, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...) w okresie od 2 lutego 1978 r. do 31 grudnia 1988 r. , stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa dla ustalenia pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. istotne znaczenie ma rodzaj faktycznie wykonywanej pracy.

Zakres wykonywanych czynności przez wnioskodawcę w okresie od dnia 2 lutego 1978 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. w pełni odpowiadał pracom w szczególnych warunkach wymienionym w wykazie A, w dziale VIII (w transporcie i łączności), w pozycji 2 – prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 5, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Dla porządku przypomnieć należy, iż zarządzenia resortowe utraciły moc i nie są już źródłem prawa. O szczególnym charakterze zatrudnienia decyduje w pierwszej kolejności rodzaj wykonywanych przez ubezpieczonego prac, wymienienie ich w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. i znaczna szkodliwość prac dla zdrowia oraz znaczny stopień ich uciążliwości. Te warunki prace wykonywane przez wnioskodawcę w spornym okresie spełniają.

Informacyjnie można jednak wskazać, że stanowisko, które wnioskodawca zajmował wymienione jest również w wykazie A, dział VIII – w transporcie i łączności, w pozycji 2 – prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 5, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów, w punkcie 1 – kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odniesieniu do zarzutu organu rentowego sformułowanego w odpowiedzi na odwołanie, który podniósł, że ze świadectwa, a także z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 16 grudnia 2002 r. wystawionego przez następcę prawnego (...) Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w P. wynika, że wnioskodawca od 1981 r. miał wypłacany ekwiwalent za działalność, co sugeruje, że wnioskodawca mógł być w tym okresie członkiem spółdzielni, wskazać należy, iż z dokumentacji osobowej z okresu zatrudnienia w (...) P. wynika jednoznacznie, że wnioskodawca J. G. wykonywał na rzecz Spółdzielni Kółek Rolniczych (...), pracę w ramach stosunku pracy.

Podkreślenia wymaga również, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Zatem z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych (po zsumowaniu z okresami zaliczonymi już przez organ rentowy), a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 1 lipca 2016 r., a więc od dnia, w którym zgłoszono wniosek.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.